
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ
(1870 - 1961)

Τὴν 12ην Μαΐου 1961 ἀπέθανεν δ διμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκὸς Ἀντώνιος Κεραμόπουλος εἰς ἡλικίαν ἑννενήκοντα ἔτῶν. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Μπλάτση (Βλάστη) τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας κατὰ τὸ ἔτος 1870, ἐτελείωσε τὰς γυμνασιακάς του σπουδὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὰς δὲ πανεπιστημιακάς του ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1894. Μετὰ τὸ πέρας τούτων εἰργάσθη ὡς ἐλληνοδιδάσκαλος ἐπὶ πενταετίαν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος, ἀκολούθως δέ, τυχών νποτροφίας, μετέβη εἰς Εὐρώπην, ὅπου ἐσπούδασεν εἰς διαφόρους πόλεις, Βιέννην, Βερολίνον, Μόναχον καὶ Παρισίους. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰσῆλθε τὸ 1903 εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν, ὑπηρετήσας τὸ πρῶτον ὡς νομισματογνώμων εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, ἀκολούθως δέ, ἀπὸ τοῦ 1904, ὡς ἔφορος εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικὰς περιφερείας μέχρι τοῦ 1924, ὅποτε ἐξελέγη καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ δημοσίου βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1938, ὅποτε ἀπεσύρθη, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ δρίου ἡλικίας. Ἐν ἔτει 1926 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τῆς δποίας ἐχρημάτισε πρόεδρος κατὰ τὸ ἔτος 1938¹.

‘Ως ἔφορος ἀρχαιοτήτων δ Κεραμόπουλος εἰργάσθη λίαν εὐδοκίμως εἰς ὅλας τὰς περιφερείας, ὅπου ὑπηρέτησε, ἵδιαιτέρως ὅμως εἰς τὰς Θήβας, ὅπου ἀπεκάλυψε τὸ μυκηναϊκὸν ἀνάκτορον, τὸ λεγόμενον τοῦ Κάδμου, τὰς Ἡλέτρας πύλας καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος. Εἰς τὰς Θεσπιὰς ἀνεῦρε τὸ πολυάνδριον τῆς παρὰ τὸ Δήλιον μάχης καὶ εἴ τι ἄλλο ἀλλαχοῦ. Τὰ ἀρχαιολογικὰ αὗτοῦ ἐπιτεύγματα εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Θηβῶν συνεκέντωσε καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ μέγα ἔργον του, τὰ Θηβαϊκά. Πλὴν τούτου τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον τοῦ ‘Υπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἄλλα ἐπιστημονικά περιοδικά, ἥμετερα καὶ ἔνα, περιλαμβάνονται πολυαριθμούς αὗτοῦ μελέτας, πολλαχῶς προαγούσας τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν ἴστορίαν.

‘Ο Κεραμόπουλος καὶ μετὰ τὸν διορισμὸν του ὡς καθηγητοῦ ἐξηκολούθησε τὸ ἐρευνητικὸν αὗτοῦ ἔργον, ἢ δὲ προσοχὴ αὐτοῦ ἐστράφη πλέον πρὸς τὴν πατρίδα του, τὴν Μακεδονίαν. Ἐπεχείρησεν ἐπανειλημμένα ταξείδια εἰς αὐτὴν ἀνιχνεύων εἰς τὰς κορυφάς, ὅπως λ.χ. εἰς Φλώριναν, τὰ δποῖα ἀν δὲν ἔλυσαν, ἔθεσαν ὅμως ἀρκετὰ προβλήματα.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἀπηχόλησαν τὸν Κεραμόπουλον προβλήμα-

¹ Περὶ τοῦ Κεραμοπούλου ἔγραψεν ἴδιαιτερον φυλλάδιον ὁ Τριαντ. Δ. Θεοδωρίδης ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀντώνιος Κεραμόπουλος, ὁ σοφὸς Μακεδόν ἀκαδημαϊκός. Η ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του». Β' ἔκδ. Σερραὶ 1961. (Βορειοελλαδικὴ Βιβλιοθήκη 3). 8ον, σ. 37.

τα ἐθνολογικά, δπως τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς τῶν Κουτσοβλάχων, τοὺς δποίους, νομίζω, λίαν ἐπιτυχῶς ἔχαρακτήρισεν ὡς ἀπογόνους τῶν Μακεδόνων, τῶν ὑπηρετησάντων ἐπὶ μακρὸν εἰς τὸν ὁμαϊκὸν στρατὸν καὶ ἐγκατασταθέντων μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των εἰς τὰς ὁρεινὰς πατρίδας των. Περὶ τοῦ θέματος ἔγραψεν ἐπανειλημμένως, ἀλλ' αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ πραγματεῖαι ἐνέχουσί τινα ὑπερβολήν. Ἐπίσης ἀπησχόλησεν αὐτὸν καὶ τὸ ὄνομα τῶν Βουλγάρων, τὸ δποῖον ἐτυμολόγησε καθ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Ν. Ἀνδριώτου ἀπὸ τῶν ὁμαϊκῶν βούρας αριστερῶν, τῶν φυλάκων δηλ. τῶν συνοριακῶν φρουρίων, τῶν βούρας αριστερῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ὁ Κεραμόπουλος ἐδημοσίευσε καὶ ἔργα ἐθνικοῦ περιεχομένου, δπως λ. χ. εἶναι τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ Ἑλληνες καὶ οἱ βόρειοι γείτονες» (Ἄθηναι 1955) καὶ ἄλλα τινά, εἰς τὰ δποῖα ὑπεραμύνεται τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ Κεραμοπούλου ἔξετιμήθη καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἔξωτερον, δπου ἔξελέγη μέλος τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἐταιρείας πρὸς προαγωγὴν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν. Ἡ Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον τοῦ διαποεποῦς τούτου τέκνου τῆς Μακεδονίας, ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ἐπίτιμον αὐτῆς Ἐταῖρον καὶ ἀνέλαβε τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ θαυμαστῶν αὐτοῦ παρασκευασθέντος τιμητικοῦ τόμου «Γέρας Κεραμοπούλου» (1953).

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ